Štev. 247 Posamezna številka 20 stotink V Trstu, v sredo 1. decembra 1920 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLV

EDINOST

izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi n... ništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokop... Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastn... Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na m... leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in upra...

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57

Gospodarska pogajanja med Italijo in Jugoslavijo

V najkrajšem času zaprično gospodarska podrobna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo. Ob tej priliki utegne priti v natančno razpravo vprašanje varstva interesov Jugoslavije v Italiji. O udeležbi italijanskega kapitala na podjetjih v Jugoslaviji se je že poročalo. Od dobro obveščene jugoslovenske strani prihajajo naslednja sporočila o finančnih interesih Jugoslavije v novih pokrajinah Italije.

Največje jugoslovensko bančno podjetje v »Julijski Benečiji« je »Jadranska banka«. Pri tej banki je udeležen v glavnem tržaški, jugoslovenski, potem reški in dalmatinski kapital, v manji meri tudi zagrebški in ljubljanski. Je tudi kakih 260 jugoslovenskih hranilnic in zadrug po Schultze-Delitzschevem zistemu, pa tudi Reiffeisnovih. Te zadruge so podrejene centralnima vodstvoma v Ljubljani in v Celju. Pričakovati je, da bodo zastopniki Jugoslavije predlagali, da se tem zadrugam dovoli ustanovitev avtonomne zadružne centrale v »Julijski Benečiji«.

Tržaške slovenske hranilne zadruge upravljajo vloge v znesku kakih 10 milijonov lir. Vsa ta podjetja so sedaj tudi pod oblastvenim nadzorstvom. O vprašanju porazdelitve morske plovbe je bil že na prejšnjih pogajanjih dosežen sporazum med Italijo in Jugoslavijo in je bilo 350.000 ton nekdanjega avstro-ogrskega trgovinskega brodovja, namreč družb »Oceania«, »Dalmatia« in »Ungaro-Croata«, kakor tudi družba Račić in družb. in »Ragusea«, pripoznano Jugoslaviji. Od teh družb ima »Oceania« 50.000 ton deplacementa (odtiska vode), kar bi — če se vzame v podlago 1200 lir za tono — odgovarjalo vrednosti kakih 60 milijonov lir. Glavni delničarji tega podjetja so sedaj po največjem delu primorske banke, potem »Hrvatska eskomptna banka«, srbski finančni zavodi in dalmatinski kapitalisti. Paroplovna družba »Dalmatia« razpolaga s parkom 40 osebnih parnikov v vrednosti kakih 35 milijonov lir. Delničarji so »Jadranska banka« in dalmatinski kapitalisti.

Jugoslovenski kapital je udeležen tudi pri številnih drugih paroplovnih družbah, četudi v manji meri. Pri paroplovni družbi »Ungaro-Croata« so udeležene »Hrvatska eskomptna banka« in reški Hrvatje. Dalje obstoji v Trstu trgovska in prevozna družba »Balkan« z delniškim kapitalom 1'5 milijona lir. Razun tega je v Trstu 30 uglednih trgovcev jugoslovenske narodnosti. Med jugoslovenskimi industrijskimi podjetji je navesti posebno kamenolome in apnarstvo v Nabrežini. Velik del nekdanje kranjske lesne industrije je po pogodbi v Rapallu dobila Italija. Istotako rudnik v Idriji, ki je bil last jugoslovenske države.

V Opatiji, ki je sedaj prisojena Italiji, je jugoslovenski kapital udeležen posebno pri hotelski industriji; razun tega na družbi »Quarnaro«, ki je — med drugim — lastnica opatijskega vodovoda, ki predstavlja vrednost 8 milijonov lir.

V konvenciji, sklenjeni 10. avgusta t. l. med Italijo, Češkoslovensko, Jugoslavijo, Poljsko in Romunsko so se te države obvezale, **da bodo industrijska podjetja, tudi banke, ki imajo svoj sedež v enih teh držav, vzdrževale skozi 5 let v podružnicah v drugih deželah, ...ših pogodbo.** V tej pogodbi pa ni ...ikakega dogovora, ki bi določal, v katerem kraju naj bo glavni sedež podjetja. Tudi o tem vprašanju se bodo bržkone pogajali na italijansko-jugoslovenskih gospodarskih pogajanjih.

Volitve v Jugoslaviji

LJUBLJANA, 30. Volitve v ustavodajno skupščino so že dokončane, toda uradni izid še vedno ni znan. Tako se more sklepati na izid volitev doslej le iz poročil posameznih listov, ki seveda zavijajo po svoje, že po stranki, kateri pripadajo. Na vsak način pa se more ugotoviti iz številk ki so nam doslej na razpolago, da se bo morala sestaviti večina bodoče vlade iz radikalcev in demokratov, katerim se bo priključila kaka slabejša stranka.

K včerajšnjemu poročilu bi se moglo dostaviti glede Slovenije, da so dobili v štajersko-prekmurskem volilnem okrožju, po zadnjih poročilih: Slovenska ljudska stranka 8 mandatov, socijalisti 5, neodvisni agrarci 4, komunisti 2, narodni socijalisti 1, demokrati 1, a Vivetvena (gospodarska) stranka za Prekmurje nobenega mandata.

Glede kranjskega volilnega okrožja so zadnja poročila tudi nekoliko različna od prejšnjih, in sicer bi bili dobili tam: Ljudska stranka 6 mandatov, neodvisni agrarci 4, komunisti 3, socijalisti 1, demokrati 1.

Kar se pa tiče splošnega izida v vsej državi, so mandati po zadnjih neuradnih poročilih takole razdeljeni: Radikalci so dobili okoli 100 mandatov, demokrati 90, Radićevci 54, komunisti 35, Težačka stranka 26, Ljudska stranka 25, Muslimani 25 in Hrvatska zajednica 6. Rezultati iz Macedonije manjkajo.

Ministrski predsednik Vesnić o izvršitvi rapallske pogodbe

RIM, 30. »Messaggero« objavlja pogovor svojega belgrajskega poročevalca Luciana Magrinija z ministrskim predsednikom Vesnićem o rapallski pogodbi in o bodočih odnošajih med Jugoslavijo in Italijo.

»Rapallska pogodba — je rekel Vesnić — ni bila dobro sprejeta v Jugoslaviji. Sovražno razpoloženje proti njej se je pokazalo takoj po njeni sklenitvi. Demonstrantje so prišli pod moje urade in mi razbili šipe po oknih. Treba je bilo štirih ministrskih svetov, da se je dosegla odobritev našega dela. Bal sem se tudi, da regent, ki mora računati z vsemi strujami v državi, ne bo hotel podpisati ratifikacije.

Toda vse te razne težave so se vendar premagale, in naša redna ratifikacija se že nahaja v Rimu, in pri javnem mnenju prihaja do veljave namen sklenitve gospodarskih in političnih odnošajev z Italijo. Toda stranke, ki so že bile sovražne tej pogodbi, postajajo sedaj še bolj sovražne vsled D'Annunzijevega vedenja na Reki.

Jaz, osebno smatram, da so D'Annunzijeve manifestacije zadnji švigljaji plamena, ki ugaša.

Jutri ali v pondeljek bi se morale v Rimu izmenjati ratifikacije, po tej izmenjavi postaja pogodba takoj definitivna, tako da smatram, da se lahko pričakuje že za prihodnji teden začetek izvrševanja določenih klavzul. Naša ratifikacija je popolna; po naši ustavi ni potrebna predložitev ustavodajni skupščini v odobritev. Na vsak način se ne sme pozabiti, da sedanja vlada predstavlja politično moč, ki bo vsebovala devet desetin ustvodajne skupščine.

Upam in želim torej vroče, v interesu dobrih vzajemnih odnošajev, da bi se tekom prihodnjega tedna moglo začeti delo za izvršitev pogodbe.

Smatram iskreno, da bi morebitne zakasnitve pomotile ozračje dobrih odnošajev med obema državama in da bi mogla priti v nevarnost celo sama vrednost pogodbe.

Na vsak način — je zaključil Vesnić — bi bili mi v resni zadregi, če bi ne mogli naznaniti, ko se bomo dne 12. decembra predstavili ustavodajni skupščini, da se rapallski dogovor že izvršuje.«

Ministrski predsednik Vesnić je nato govoril s poročevalcem rimskega »Messaggera« o habsburških komplotih v raznih evropskih mestih v svrho vzpostavitve podonavske monarhije. Glavno središče te zalege — piše poročevalec — je v Gradcu in ima dobro znane in nadzorovane podružnice v Budimpešti in drugod. Pristaši stare Avstrije upajo, da bodo mogli delati v novem jugoslovenskem kraljestvu, podžigajoč krajevne separatistične struje in verske predsodke kmetov. Naredili so bili načrt za vstajo v prihodnjih dneh, toda ukrenili so se potrebni vojaški ukrepi. Ker se je poročevalec čudil Vesnićevim izjavam, da se habsburški organizatorji ne nahajajo samo na Madžarskem, temveč da so dobro sprejeti tudi na Reki, je Vesnić nadaljeval:

»Vem, da sta šla na Reko dva habsburška emisarja: Frank in Stipetić, pod krinko hrvatskih republikancev. Kakor so poizkušali prej ubrati druge poti v svrho dosege pomoči za njihove uporniške načrte, tako upajo sedaj izkoristiti vedenje Gabrijela D'Annunzija. (Ministrski predsednik Vesnić je tukaj bržkone nacikoval na sodelovanje italijanske vlade pri podobnih komplotih proti Jugoslaviji. Pr. ur. »E.«.) Neko poročilo prispelo danes, javlja, da se je Stipetić vrnil v Budimpešto, dočim je Frank ostal na Reki. Veliko drugih habsburških emisarjev iz Avstrije in Madžarske je prišlo na Hrvatsko, toda bili so že aretirani.«

Predsednik Vesnić je zaključil, poudarjajoč, da vlada pazi in da je dogodki ne bodo našli nepripravljeno.

D'Annunzijev odpor proti rapallski pogodbi

MILAN, 30. Med D'Annunzijevimi legijonarji vlada — kakor pišejo listi — velikansko razburjenje zaradi vladnega sklepa, da bo nastopila na najbolj odločen način v svrho zagotovitve izvršitve rapallske pogodbe. Legijonarji se — pišejo listi — pripravljajo na odločen odpor in njihov poveljnik na junaško smrt. V ta namen se preskrbujejo z orožjem in municijo, ki je imajo že itak dovolj, in z živežem. Na Kvarneru se ponavlja zgodovina iz uskoških časov. Razumljivo je, da največ pri tem trpi ubogo prebivalstvo, ki mora koncem konca prenašati najtežji del bremena.

Pri svojih ekspedicijah ne gledajo legijonarji nikakor na sredstva za dosego svojih ciljev. Tako doznava »Corriere della sera«, da se je kakih 60 reških legijonarjev nedavno vkrcalo na parnik »Croatia« in odplulo z njim v Rabac, jugovzhodno od Labina v Istri. Legijonarji so se v Rabcu izkrcali in razorožili finančno stražo ter se polastili njenega materijala in živeža, ki da je bil namenjen za redno italijansko vojsko ter vse to spravili na parnik. Odpeljali so se nato s kamijonom, katerega so bili vzeli seboj z Reke, v Labin, odkoder so vzeli seboj napol naga orožniškega brigadirja in desetnika in terorizirali brigadirjevo soprogo, ki se nahaja v drugem stanu. Nato so pljačkali, razbili stroje in odnesli listnico s 600 lirami. Ko so se vrnili v Rabac, so oplačkali nekoliko hiš, pokradli kokoši in končno odplulí, pustivši na obali ujetnike v žalostnem stanju.

Tako »Corriere«, ki posnema tudi, kar piše florentinski »Il Nuovo Giornale« o pogovoru z generalom Ceccherinijem, ki se je vrnil s polkovnikom Samijem z Reke in bil sprejet v Rimu od vojnega ministra Bonomija, s katerim se je pogovarjal o vojaškem in političnem položaju na Reki, ki je nastal vsled sklenitve rapallske pogodbe.

General Ceccherini je rekel med drugim: »Nisem mogel več ostati na Reki, ker moj položaj je bil postal nevzdržljiv, odkar je začela prihajati na mesto moje oblasti kot generala, divizijskega poveljnika v svrho ohranitve discipline in svežosti čet oblast elementov okoli D'Annunzija. Predvsem nisem mogel več ostati tam, odkar je D'Annunzio zasnoval in začel udejstvovati nov vojaški red, ki je zvrnil vsa temeljna hijerarhična pravila ter ustanavljal sovjet subalternih častnikov in naredil polkovnika odvisnega od nižjega častnika. Ta novi red mi je jemal vsak ugled in mi onemogočal, da bi poskrbel za potrebe vojnega stanja in za ne manj nujne potrebe notranje discipline. Gre za spor, na katerega medtem ni vplivala rapallska pogodba.«

General je izjavil, da bodo tudi general Tommaso Cozelschi in druge boljše moči zapustile D'Annunzija, ki da se na zaveda, koliko slabega delajo Reki in italijanskemu imenu oni, ki so okoli njega.

Prihaja medtem vest, da so včeraj reški arditi zaplenili pri Pulí parnik »Narenta«, ki je opravljal poštno službo med Krkom in Pulo. Parnik je bil poln moke in živeža za ločinjsko posadko. Potniki so bili izpuščeni na svobodo, a parnik je bil zaplenjen in se bo rabil za prevažanje vojnega materijala na otok Krk. Javlja se tudi, da so D'Annunzijevi legijonarji razorožili neki mali oddelek rednih čet ob reški meji in zasedli njegovo mesto.

Kar pa se tiče proglasa, ki ga je D'Annunzio izdal kot klic pred junaško smrtjo, se smatra, da jo napisal ta proglas vsled prijateljskega poziva s strani generala Caviglia, naj umakne svoje čete onstran meje reške države. General Caviglia je baje naslovil s svoje strani proglas na reško legijonarje.

Čehoslovensko odposlanstvo se je povrnilo iz Rusije

PRAGA, 29. Danes se je povrnilo iz Rusije čehoslovensko delavsko odposlanstvo, ki je živelo dva meseca po ruskih delavnicah med ruskimi delavci. Vsi odposlanci opisujejo enoglasno žalostne gospodarske, moralne in politične razmere ruskega naroda ter so izjavili, da se bliža boljševizem k svojemu koncu.

Zavezniki in Grška

Leygues odpotoval v Pariz.

LONDON, 29. Francoski ministrski predsednik Leygues je odpotoval ob 11 iz postaje kraljice Viktorije v Pariz in se vrne v London bržkone v sredo ali četrtek. Predno je Leygues odšel, je imel razgovor z grofom Sforzo.

Upanje v bližnji sporazum med zavezniki

PARIZ, 30. Agencija Havas poroča iz Londona, da ni bilo razen pogovora, ki ga je imel Georges Leygues z grofom Sforza pred svojim odhodom, danes nobenih drugih pogovorov med zavezniškimi zastopniki. Člani angleške vlade so bili s svoje strani zadržani vsled pretresa irskega vprašanja. Lord Curzon in Sir Crowe za Anglijo, Berthelot in Paul Cambon za Francijo in grof Sforza za Italijo bodo izmenjali jutri vidike v grškem vprašanju. S svoje strani se bosta bavila Vadillat in Kanne z vprašanjem palestinskih mej. Upa se, da se bodo primerjala na ta način stališča v vseh podrobnostih v odsotnosti Leyguesa, tako da bo mogoče, čim se povrne v London, zliti vsa tri stališča v en načrt skupne določitve, o katerem bo mogla konferenca izreči v par sejah svoje končnoveljavno mnenje. V resnici je važno, da pride do odločitve pred 5. decembrom, ko je določeno ljudsko glasovanje, ki ima odločiti o povratku kralja Konštantina. Sodeč po znatnem zbližanju, ki se je pojavilo v prvih dneh pogovorov, se lahko vidijo v tem dobra znamenja za končni sporazum.

Lord Kurzonova nota nima definitivnega značaja?

PARIZ, 29. (S.) Glasom nekega poročila agencije Havas je pričakovalo na Quai d'Orsay min. predsednika veliko število socijalistov. Leygues pa noče glede tekočih razprav v Londonu dati nobenih izjav. Samo to je rekel, da so napravili nanj njegovi prvi razgovori z Lloyd Georgem in grofom Sforzo najboljši vtis, in je povdarjal svoje zadoščenje nad sporazumom glede Gornje Šleske. Ministrski predsednik upa, da pride zakonski načrt za vzpostavitev diplomatičnih odnošajev z Vatikanom jutri zvečer v glasovanje, po njegovem poročilu, tako, da bi se lahko takoj vrnil v London. Po poročilih, ki so dospela v Pariz, bi se dalo sklepati, da sta se stališči francoske in angleške vlade, kar je nekaj dni, zbližali. Po teh poročilih bi lord Kurzonova nota ne vsebovala definitivnega stališča angleške vlade, temveč samo predlog, o katerem bi se dalo razpravljati.

Izjave grofa Sforze »Eclair«jevemu poročevalcu

PARIZ, 29. (Zakasnela) (S.) Grof Sforza ni pred svojim odhodom hotel dati nobenih izjav, niti o svojem razgovoru s predsednikom republike Millerandom, niti o povodu svojega potovanja v London, samo enemu uredniku »Eclair«ja je rekel, med tem, ko je skočil v vagon: »Grem v London uverjen, da ne služim s tem samo interesom Italije, temveč tudi interesom zavezniških vlad Francije in Anglije, od katerih smo dobili zadnjič med rapallskimi pogajanji tako prisrčno zaslombo. Zahežite si, je zaključil minister, da sem v Spa samo jaz, sicer zaman, vzdrževal, da je v samem grškem interesu in v interesu svetovnega miru bolje, da se naloži Turkom milejši in pravičnejši mir. Čudno bi se mi zdelo, da bi ne bil občutil Venizelos, ki je bil v tistih dnevih dopuščen k našim razpravam, vse sile mojih utemeljevanj in predvidevanj. Dogodki so slednjič dali prav italijanskemu vidiku.

Bolgarska in vprašanje Trakije

SOFIJA, 29. Bolgarski trgovinski minister Kaskalov je podal novinarjem sledeče izjave: Bolgarska vlada je poslala Zvezi Narodov noto, v kateri prosi za sprejem v Zvezo. V noti se naglaša napor bolgarskega ljudstva, (da izpolni vestno obveze, ki jih je sprejelo z neuilysko pogodbo. Izhod na egejsko morje, ki ga obljublja neuillyska pogodba in ki je življenjske važnosti za bolgarsko trgovino, je gola domneva, odkar pripada egejsko primorje Grški. Bolgarska je naslovila potom ministrskega predsednika Stambulinskega prošnjo posla niški konferenci, v kateri se zahteva, da naj se izvrši edina določba, ki gre v prilog Bolgarski, in se prosijo vlade velikih držav, da naj podpirajo Bolgarsko v njeni zahtevi, katere izvršitev bi bila koristna v zmislu mirovne pogodbe same tudi vsem drugim narodom.

Irske grozote

Dogodki, ki se odigravajo na Irskem ne zaslužujejo drugega imena. Umori, poboji in pokolji so na dnevnem redu. Usmiljenja ne pozna ne irska narodna stranka ne vladni pristaši, ki podpirajo prostovoljno angleške oblasti pri njihovem zatiranju irskega gibanja. To irsko narodno gibanje so vzele popolnoma v svoje roke irske narodne in patrijotične organizacije, ki so znane pod skupnim imenom sinfajnovcev ali fenijancev. Bojevna zveza »fenijancev« se je ustanovila l. 1858 v Ameriki, kjer je bilo že mnogo irskih izseljencev. Ime fenijanci so si dali ti pristaši irske neodvisnosti po irskem junaku Fionu ali Finu, o katerem pripoveduje irska narodna tradicija, da je delal čuda junaštva v tretjem stoletju po Kr. Finna, Fionn, Finn pa pomeni v keltskem jeziku »mož, možak, junak«, in to ime so si vedno radi dajali irski vojščaki. Cilj fenijanske zveze je isti kot je bil cilj vseh drugih narodnih zvez na Irskem (n. pr. zveza »United Irishmen« ob času francoske revolucije), namreč popolna osvoboditev Irske izpod angleške oblasti in ustanovitev neodvisne irske republike. V Ameriki ustanovljena zveza »Fenijancev« je začela že leta 1863 svoje delovanje tudi doma na Irskem in od tega časa ta organizacija ni več mirovala. Angleška vlada ji je seveda napovedala že v samem začetku odločno vojno. Nekako značilno za irske protiangleške organizacije je to, da so bile v vsaki vojni, ki jo je imela Anglija, v dejanski zvezi z sovražniki Anglije. Tako je poklicala l. 1796 že prej imenovana zveza »United Irishmen« (Združeni Irci) na pomoč Francoze, ki so se bili tudi izkrcali, ali brez uspeha. In ravnotako se je zgodilo tudi v zadnji svetovni vojni, v kateri so bili Irci v tesni zvezi z Nemci. Komu ni v spominu še poizkus grofa Carzona, ki se je hotel izkrcati z veliko množino orožja in s pomočjo nemških podmornic na Irskem, da bi zanetil protiangleško ustajo. Tudi ta poizkus je popolnoma izpodletel in grof Carzon je bil ujet, obsojen in obešen. Toda fenijanstvo ni umrlo, temveč je pokazalo najočitneje svojo voljo do življenja in borbe pri zadnjih volitvah v angleški parlament, ko so dobili ogromno večino mandatov ravno fenijanci. Fenijanski poslanci pa niso šli v London, temveč so proglasili irsko republiko, si ustanovili irsko vlado in se formalno ločili od Anglije.

Od tedaj je začela angleška vlada resno misliti na rešitev irskega vprašanja s tem, da bi se dala Irski avtonomija (homerule). Vprašanje bi bilo enostavno ko bi bilo irsko prebivalstvo enotno. Toda to ni tako, kajti v severnem kotu irskega otoka — v pokrajini, ki se imenuje Ulster — živi kompaktna protestantovska manjšina, ki noče ničesar vedeti o Irski avtonomiji, er je skozinskoz angleškega mišlienja. Tudi ti so si ustanovili nekak parlament v Belfastu, ki je odločno protiirski, zraven tega so se Ulsterijanci oborožili pred nosom vladi, ki se ni zgenila, da bi to preprečila, dočim je strogo postopala v tem oziru proti katoliškim Ircem. V takem pristranskem postopanju vlade pa so videli katoliški Irci predvsem namen vlade, da bi dejanski izvršila in uzakonila dvodelnost irskega otoka, vsled česar bi bila avtonomija Irske razcepljena v dva sovražna si tabora. Radi tega so začeli fenijanci neizprosno borbo ne samo proti angleški vladi, temveč tudi proti svojim sodeželanom Ulsterjancem, ki grejo za tem, da se Irska razkosa.

Na Irskem divja torej prava državljanska vojna, ki se je še poostrila, odkar so Ulsterianci pred nekoliko tedni ponudili vladi prostovoljno pomoč, ki je bila sprejeta. Fenijanci in njihovi nasprotniki se koljejo med seboj brez milosti in dogajajo se grozote, pred katerimi se mora zgražati ves kulturni svet. Mnogo groznega in okrutnega je v postopanju Fenijancev, toda njihova vztrajnost in neustrašenost mora imponirati vsakomur. Njihova narodna zavednost in požrtvovalnost pa je tako velika, da se jim mora diviti ves svet...

* * *

Pokolj petnajstih policijskih agentov

CORK, 29. Bilo je ubitih 15 policijskih agentov. Iz maščevanja je bilo zažgano nekoliko trgovin v pokrajini. Skoraj vse hiše so bile poškodovane. Izvršili so se novi napadi. Policijske patrulje, oborožene s puškami in revolverji, obkoljujejo ulice.

LONDON, 29. Včeraj zvečer je padel neki avto, na katerem je bilo 17 mož pomožne policije, v zasedo blizu Kilkiechel v corški grofiji. Petnajst agentov je bilo ubitih in dva sta bila ranjena, med njima eden težko. Napadalci so avto zažgali, potem ko so pobrali orožje in strelivo.

DUBLIN, 30. Po zasedbi, ki je bila izvršena v Kilmathee, je bilo zažganih mnogo trgovin v pokrajini. Med aretacijami, ki so se izvršile danes, se naglaša aretacija poslanca Scarsa, ki spada k sinfajnovski stranki. Oblasti so izvedle preiskavo v neki sinfajnovski banki v Dublinu. Bili so odtrgani celo podovi po sobah in odkrilo se je tajno podzemlje, kamor niso segale dosedanje preiskave. Našlo se je 500.000 funtov in nekoliko listin, v katerih je bilo tudi ime nekega Mihaela Collinsa, načelnika glavnega štaba takoimenovane republikanske vojske.

Vhod v angleški parlament prepovedan

LONDON, 29. Na konferenci med ministri in londonskim policijskim načelnikom je bilo danes določeno, da bo od sedaj naprej prepovedan vhod na javne tribune v parlamentu. Izvzeti so le novinarji. En motorni čoln, oborožen s strojnicami, je krožil danes po Temzi nasproti parlamentu.

Z občnega zbora Zveze Narodov

Prizadevanja Albancev za sprejem v Zvezo Narodov

ŽENEVA, 29. Albanski poslanik v Ženevi in albanski poslanci na občnem zboru Zveze Narodov so imeli sestanek prilikom albanskega narodnega praznika, na katerem so izrazili željo, da naj bi bila Albanija sprejeta v Zvezo Narodov.

Japonska za enakost plemen

ŽENEVA, 29. Japonska delegacija bo predložila jutri občnemu zboru Zveze Narodov javno izjavo o enakosti plemen. Znano je, da si je Japonska zastonj prizadevala, da bi bila vključena v Zvezni pravilnik določba glede enakosti plemen.

Prihodnji občni zbor Zveze Narodov se bo vršil septembra 1921

ŽENEVA, 29. Na občnem zboru Zveze Narodov je bilo določeno, da se ima sklicati občni zbor Zveze vsako leto. Prihodnji občni zbor se bo sklical bržkone meseca septembra 1921 v Ženevo.

Nemška cesarica na smrtni postelji

AMSTERDAM, 29. Poročilo o zdravstvenem stanju bivše nemške cesarice, ki je bilo objavljeno včeraj zvečer, pravi, da je njeno stanje vsled dveh napadov in slabosti srca zelo nevarno.

Zadoščenje zaveznikom radi dogodkov v Cuxhavenu

BERLIN, 30. Medzavezniška komisija je zahtevala od nemške vlade vsled incidenta v Cuxhavenu sledečo zadoščenje: 1. Vlada se mora opravičiti; 2. Neodložna odpustitev in strogo kaznovanje mestnega poveljnika. Poveljniku se prečita v prisostvu štirih zavezniških častnikov kazen, ki ga zadene; 3. Uvedba stroge preiskave, da se aretirajo in kaznujejo krivci; 4. Plačanje odškodnine 25.500 mark za uniforme in povračila. »Deutsche Allgemeine Zeitung« izjavlja, da ne bi nemška vlada mogla sprejeti, da bi bila kazen, ki zadene poveljnika, prečitana v prisostvu tujih častnikov.

Nemško povračilo v novembru.

PARIZ, 29. Neko poročilo agencije Havas pravi: Nemške pošiljatve premoga iz naslova reparacij v novembru so dosegle že 2,058.968 ton. Razdelil se je ta premog, kakor sledi: 1,520.334 ton je dobila Francija, 272.864 ton Italija, 265.770 ton Belgija.

Morilec Esad paše pred porotnim sodiščem

PARIZ, 29. Pred porotnim sodiščem je odgovarjal Aveni Rusten v francoskem jeziku na vprašanje o splošnih podatkih. Zapisnikar je prečital obdolžnico, v katkeri se spominjajo okoliščine umora, ki dokazujejo, da je Rusten kupil revolver v Parizu in ne v Rimu, kakor je bil obtoženec izjavil. Obtoženec je namigaval v svojih izjavah na pomankanje vsake vlade in nekako brezvladje, ki je bilo v Albaniji. Predsednik očita Rustenu, da je streljal na Esad pašo ne samo, dokler je bil pokonci, temveč tudi, ko je že bil na tleh. Rusten ugovarja. Esda paša — je rekel — je bil poguba za Albanijo in mislil sem, da ga imam pravico kaznovati.

Likvidacija podjetja gen. Semenova na daljnem Vzhodu

LONDON, 30. »Times« ima iz Pekina poročilo, da so vdrle čete generala Semenova, ki prihajajo iz Transbajkalije, na kitajsko ozemlje skupaj 10.000 in so bile razoročene. Te čete bodo odpremljene po železnici v kako obmorsko pokrajino. Številni begunci, ki jih spremljajo se bojo spravili v kako pokrajino na vzhodu. Misli se, da general Semenov odstopi in da se postavi pod japonsko zaščito.

Angleški kapital na Ogrskem

BUDIMPEŠTA, 29. Ogrska vlada je sklenila z neko angleško tvrdko sporazum, na podlagi katerega se tvrdka obvezuje, da uredi pridobivanje petroleja in zemeljskih plinov. V ta namen se porabi svota 100.000 funtov šterlingov. Ena tretjina proizvodov pripade tvrdki, druga tretjina bo na razpolago tvrdki za dobo dveh let, dočim bo ostanek last ogrske vlade.

Domače vesti

Ali ne bo še konec grdobe. Prejeli smo: V nedeljo, dne 28. t. m. sem se vozil iz št. Petra v Trst. Mejpotoma sem srečal veliko število »bojevnikov«, ki so se porazdelili po vaseh v propagandne svrhe. Ena teh gruč je bila pri Lokvi. Srečali so nekega kmeta. Eden njih je arogantno vprašal kmeta: ali je Italijan? Kmet je odgovoril: »Ne, Slovenec sem!« Na ta odgovor je potegnil »bojevnik« samokres ter ga nastavil kmetu na vrat, veleč: »Poglej, tako bomo mi streljali tiste, ki ne bodo hoteli biti Italijani!« — Kaj hočejo doseči s takimi grožnjami in nasilstvi? Vedo naj, da s tem ustvarjajo razpoloženje, ki bi moglo imeti hude posledice. Ko so nas — kakor so govorili — rešili iz avstrijskega jarma, obetali so nam še več pravic! Ali se to, kar sedaj počenjajo z nami, strinja s tistimi obljubami? Ali bo v interesu Italije, če vidi naše ljudstvo, da je prišlo izpod enega v drug jarm? Naj nikar ne natezajo preveč vrvi! Si bomo znali že pomagati proti takim izzivanjem in žaljenjem. Vedo naj, da nismo živali! Kompetentnim činiteljem pa kličemo: Ali ni že skrajni čas, da bi napravili konec tej — grdobi!

Podivjanost. V hiši št. 9 na ulici Cesare Battisti stanuje rodbina Delle Grazie. Včeraj zjutraj je stal v veži te hiše — kakor navadno vsak dan — vajenec trgovine Andreja Urdiha in je čital »Edinost«. V tem je prišla po stopnicah doli neka gospica, članica rečene družtve. Videč slovenski list v rokah mladeniča je — gredoč mimo — udarila s šolskimi knjigami po tem listu, da je padel čitatelju iz rok. Pri tem pa je gospici padel iz roke etui s svinčniki in gumijem. Mladenič je to pobral a ona je začela klicati mamo na pomoč. Mladenič je odgovoril, da naj le pride mama doli, ali gospica je odkurila.

Objava. Fotograf Anton Jerkič opozarja občinstvo, da se že nad dva meseca ne nahaja več v nikaki zvezi s potovalnimi agenti, ki nabirajo naročila na povečane slike. Zato ne prevzemlje od tistega časa dalje nikake moralne ali materijalne odgovornosti. Toliko v obvestilo občinstvu, da ne bo trpelo škode.

Društvene vesti

Odbor šentjakobske »čitalnice« je prejel sinoči zrakoplavko z nebes, s katero sporoča sv. Miklavž, da poseti v nedeljo zvečer ob 5. uri v dvorani »Delavskega konsumnega društva« pri sv. Jakobu vse pridne otroke, male in velike. — Sv. Miklavž pričakuje v nedeljo vse mame že od 10. ure dalje, da mu pridejo povedat, kako so bili letos otroci pridni.

Sv. Miklavž zapusti v nedeljo nebeške prostore in se spusti k Sv. Ivanu naravnost v dvorano »Narod. doma«. Kdor hoče biti deležen njegovih dobrot, naj pride v nedeljo, 5. decembra ob 16 in pol, v svetoivanski »Nar. dom«. Na sporedu je petje, godba, enodejanka in nastop sv. Miklavža. Vstopnina za odrastle 2 L, za šoloobvezne otroke 1 L. Darovi se bodo sprejemali v nedeljo od 9 do 13 v prostoru otroškega vrtca. Dobiček je namenjen slov. otroškim vrtcem.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico naznanja, da bo v nedeljo 5. decembra ob 10. uri v rojanski šoli jesensko društveno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Pogovor o »Mladinskem listu«. 2. Ustanovitev društvenega sedeža. 3. Pojasnila predsednika o stanovskih stvareh. 4. Razno. Z ozirom na važnost posameznih točk dnevnega reda, pričakuje se polnoštevilna udeležba. — Odbor.

»Glasbena Matica«. Jutri, v četrtek ob 19'30 bo odborova seja.

Iz tržaškega življenja

Družinska tragedija. Včeraj zvečer okoli 9. ure je bil poklican zdravnik rešilne postaje v ulico Navali št. 48. Ko je prišel na lice mesta, je našel v stanovanju Vanino Viktorijo, 51 let staro, ki je imela več ran na hrbtu in na vratu. Vaninin soprog se je pred tremi leti poročil. Dobil je za ženo neko tukajšnjo modistko. Živel je ž njo v lepi zakonski ljubezni in sreči. Pred par meseci mu je njegova žena povila moško dete. Dete je jokalo, kar pa stari doma ni bilo nič kaj všeč. Začel se je prepir med taščo in materjo, ki je trajal skozi več mesecev. Ko je včeraj zvečer prišla tašča domov v ulico Navali, kjer je stanovala skupaj s sinom, je otrok zopet jokal. Tašča je takoj letela k sinahi ter jo začela psovati z različnimi imeni. Snaha jo je nekaj časa poslušala, nato pa planila na tašče in jo grozno razmesarila po celem životu s kuhinjskem nožem. Posebno opasne rane je zadobila sitna tašča na vratu in hrbtu. Prepeljali so jo v mestno bolnico, kjer je bila sprejete v IV. oddelek.

Nista imela zadosti korajže. Včeraj zvečer okoli 10. ure se je slišalo glasno prepiranje iz gostilne št. 7 v ulici Solitario. Neki paznik finančne straže je nekaj časa poslušal, ko pa je slišal nekaj o smrti in streljanju, je hitro tekel po ulici nizdol v ulico Bacchi k policijski ekspozituri, kjer je naznanil, da se v ulici Solitario v gostilni št. 7 pobijajo ljudje. Na omenjeni policijski ekspozituri je bilo vse vznemirjeno in par mož postave je šlo takoj na lice mesta. Ko so prišli v gostilno, so v resnici videli dva razjarjena človeka, ki sta stala eden proti drugemu. Prvi, De Rosa po imenu, je imel v roki samokres, a njegov nasprotnik pa velik kuhinjski nož. Oba bojevnika sta bila silno razježena. De Rosijev nasprotnik, težak Karel Covaz, je vihtel nož po zraku, kakor da bi bil v kakem vojnem naskoku. Z besedami nista varčevala, kajti zrekla sta eden drugemu vse mogoče besede, samo človek ne. Možje postave so hitro napravili konec indijanski pantomini ter vzeli oba nasprotnika na protokol.

Žalosten dogodek prostitutke. Včeraj popoldne ob štirih so pripeljali z izvoščkom v mestno bolnico prostitutko Ferrari Bambine, stanujočo v toleranční hiši št. 45 v ulici Beccherie. Ferrari je bila že pet let prostitutka. V Trstu je vršila svoj častni posel okoli enega leta. Marljiv obiskovalec tolerančnih hiš je bil neki Magnacci. Omenjeni Magnacci se je bil silno zaljubil v Ferrarijevo. Bil je stalen gost pri svoji ljubici vsaki dan. Nekako pred onim tednom mu je Ferrari rekla, da zapusti čez par dni tolerančno hišo ter se povrne k svojim staršem v Milan. S tem pa Magnacci ni bil zadovoljen. Rotil in prosil je Ferrarijevo, naj ostane še nadalje v Trstu. Včeraj popoldne okoli treh, ko je bil zopet na obisku pri njej v ulici Beccherie, mu je naznanila, da bo zapustila še včeraj zvečer Trst in se z večernim vlakom vrnila domov v Milan. Magnacci jo je prosil opetovano, naj ga ne zapusti. Toda vse zaman. Ko pa je videl, da namerava Ferrari v resnici odpotovati, je bil ves obupan. V svoji razburjenosti in jezi je potegnil britev iz žepa ter prerezal Ferrarijevi levo lice. V bolnici so jo sprejeli v IV. oddelek, njenega ljubčka v celico v ul. Coroneo.

Vrat si je prerezal. Včeraj opoldne so pripeljali z avtomobilom rešilne postaje v bolnišnico 62letnega Vovka Karela, stanujočega v ulici della Guardia št. 11. Starček si je v samomorilnem namenu prerezal s kuhinjskim nožem žile na vratu. V bolnici mu je zdravnik izpral rano in mu tako preprečil, da bi se mu ne zastrupila vsa kri, kajti ko so ga pripeljali v bolnico, je zdravnik dognal, da mu je tudi kri zastrupljena. Vovk se je hotel umoriti radi družinskih neprilik. V bolnici leži siromak v X. oddelku.

Padel z gugalnice. Danielut Jožef, 14 let star, stanujoč pri Sv. M. M. št. 240, se je včeraj popoldne gugal. Nenadoma pa se mu je vrv, na kateri je visela gugalnica pretrgala, in deček je padel na tla. Pri padcu je siromak tako nesrečno udaril z glavo ob skalo, da se je močno poškodoval na glavi. V bolnici so Danieluta sprejeli v IV. oddelek.

Dopisi

»Španska muha« v Ajdovščini. Po dolgi dobi prisiljenega nedelovanja je priredil dne 20. in 21. nov. gledališki krožek v Ajdovščini dramatično predstavo. Za ta prvi nastop v letošnji sezoni si je izbral šaloigro »Spansko muho«. Po pravici povem: »pisatelj mi je neznan«. To pa je postranska stvar; glavno je, da je bila igra dobro izbrana, dobro naštudirana in dobro igrana. Res, po teh udarcih političnih dni, si želi človek malo razvedrila in razveselila, da pozablja na bridkosti, ki ga tarejo dan za dnem, in sicer ne toliko po lastni krivdi, kolikor po krivdi ljudi, ki imajo v ustih besedo o samoodločbi, ki je ni in je tudi nikoli ne bo, ker ne more biti. Nasmejati sem se moral v nedeljo v Ajdovščini prav iz srca. In odkritosrčni smeh je pol zdravja, če ne celo vse, kakor pač kdo hoče. Na tem mestu moram izreči prireditelјem kakor tudi igralcem in suflerki zasluženo pohvalo za to prireditev, ki je izvrstno uspela v moralnem in tudi v gmotnem oziru, ki tudi spada k važnejšim točkam našega sedanjega življenja, ker ni res, da se živi tudi brez plenka in cvenka.

Dramatični krožek si je nabavil nov oder, nove kulise, ker to upliva na gledalca. Električna luč dobro funkcijonira. Reči morem, da bolje scenerije in funkcije vseh gledaliških pripomočkov si ne moremo misliti na deželi.

Želeli bi, da se te le stvari popravijo, da pride igra še bolj do veljave in do prijetnega utisa.

Cekin naj se ogiblje onega »bombardiranja« z usti, ki spominja na spuščanje neprijetnih glasov. Maska Cekina in Cekinke malček prestara. Drugače oba dobra. Wimmer (ali kako se že imenuje) mora govoriti glasneje. Maska ni dobra; mož mora kazati okrog 50 let. To velja tudi za drž. poslanca Burnika. Majer se mi zdi dober. Pavla je bila dobra; vendar ji je včasih manjkala beseda. Gusta naj govori glasneje ter bi morala takoj kazati, da ji Zajec ugaja, oziroma da se je zaljubila vanj. Zajec bi moral biti naiven in ne neumen. To je velika razlika. Sicer vem, da je ta vloga precej težavna. V splošnem je bila dobro rešena. »Španska muha« ni bila prav dobra, ker se ji je zdela vloga smešna. To je tudi sama potrdila s smehom, česar bi ne želeli. Če hočemo, da se drugi smejejo, se ne smemo sami. Vloga advokata se ni igrala vedno zanesljivo, trdno in samozavestno. Zadnji prizor, ko je prišel »Zajčev oče« na oder, bi si želeli še bolje izvedenega. V splošnem je igra dobro izpadla. Pokazala je, da ima Ajdovščina dobre in agilne ljudi, od katerih pričakujemo vedno več.

Slavno občinstvo, posebno ti moška mladina! V dvorani pri igri, med igro, naj se ne kadi! Menda toliko moči, da krotiš svoje strasti imaš še v sebi. Mnogim obiskovalcem to škoduje. Prosimo vas, da se v tem prihodnjič ne izpozabite!

Drugo, ki je vredno vse graje, je: žvižganje in tako nekako izsiljevanje. To ne spada v take prostore. Neprijetno de človeku, ko mu od vseh strani prihajajo na uho oni pretresujoči piski in žvižgi. Pokažite, da ste olikani! H koncu bi si želel od občinstva miru in ne kričanja.

Udeležnik.

Domovina

(Vzeto iz sanj).

Silen vihar je divjal nad nami. Iz črnih oblakov je lilo v potokih in strele so vdarjale ž njih, kot bi hotele pokončati zadnje bitje pod seboj. Toda v največji stiski in obupu, ko nam je vsem grozil potop in pogin, je posijal žarek svobode z neba: visoko gori na vrh strme gore. In motno skozi megle in oblake se je prikazoval obširen, prostoren hram, a na pročelju se mu je svetil napis, žareč kot jutranje solnce, rezoč oblake in megle z bleščečimi črkami, da je odsev segal do zadnje gorske kočice: **Domovina.**

In vsi: teptani in preganjani, vsi, ki so trpeli krivico, so se napotili navzgor, na vrh gore, v svetišče, kjer kraljujejo mir, ljubezen in bratstvo. Nepregledna vrsta upognjenih, izmučenih postav; toda na izmučenih obrazih si čital ponos in samozavest; saj gredo odrešenju in svobodi — novemu življenju naproti. Tudi jaz sem se jim pridružil. Dolga pot, težka pot. Z ranjenimi nogami sem prišel slednjič na vrh. Pozdravljen tempelj miru in sprave!

Vtsopil sem. Toda, kaj sem videl? Hram je bil poln ljudstva, toda ne zatopljenega v pobožno molitev. Ne. Apmak tu se je prerivala in prepirala pestra množica mešetarjev, kramarjev in barantačev. Razvneti, razljuteni obrazi! Ta ponuja svoj obrabljeni program, oni tam vsiljuje s hripavim glasom krivo svobodo, tu se pehajo za koščke svečeniškega talarja, tam na strani se mešetarí za zadnji nakit svetišča.

Obrnil sem pogled od ogabnega prizora in stopil dalje, pred oltar. Prazen, brez nakita, brez cvetja. Ne svečenika — ne vernika. Pobožna misel mi ni prišla; le žalost, neizmerna bol mi je polnila razočarano srce.

Že sem hotel oditi, ko sem uzrl v stranski klopi starko, pozabljeno, v tiho žalost zatopljeno —

»Čemu žaluješ starka?«

In dvignila je obraz.

Spoznal sem jo ter od bolesti padel na kolena:

»O mati v tujini odlhovana, v prognanstvu klicana, mati domovina!«

»Kdo si otrok moj, ki se me tako živo spominjaš?«

»Tvoj sin, Primorec sem. Iz krajev prihajam, kjer se tvoje ime ne nosi samo na jeziku, ampak tudi v srcu: kjer Soča, hčerka tvoja, skakljaje hiti mimo visokih tolminskih gorá, kjer Čaven in Nanos skrbno čuvata prelepo Vipavsko dolino, kjer Učka ponosno dviguje svojo sivo glavo, kjer se Krk, Črez in Lošinj, zeleni labudi, kopljejo v morju . . .«

»Oj dete moje ugrabljeno, trpeče . . .«

Sklonila se je k meni in me objela med solzami. In kot v mrzlici sem šepetal: Mati, daj mi moči, upa, daj mi vere!«

Pogladila mi je vroče čelo in spregovorila s tolažilnim glasom:

»Glej, dete, vela mi je roka! Kdo še posluša moj glas? Toda, pomni: Kolo sreče se vrti v enomer; kdor je danes spodaj, je jutri lahko zgoraj. Pazi skrbno, da ti sovražne tujine ne iztržejo iz srca ljubezni do rodne grude! Kajti, ljubezen, ki premika solnce in zvezde, določuje tudi narodom njihovo usodo. Bori se in upaj.«

Bližje sem se je oklenil kot potopljenec krog rešilnega jambora, ter prosil:

»Mati, predno se ločim, blagoslovi me.«

Dvignila je tresočo roko. Nebeški sijaj ji je okrožal glavo in neskončne milíne polne so bile njene oči. Ta hip so se razmaknile stene svetišča in prikazalo se nam je vse Primorje od vinorodnih Brd do krasnih Kvarnerskih otokov. Z vedrega neba se je smehljalo južno solnce ter pošiljalo v širokih šopih tisočere žarke nad vso pokrajino. Kot velikanska preproga so se pestro nizali pred nami holmi in griči, polja in planine; na desno se je srebrno svetila Soča, a v ozadju se je bleskетalo v milijonih lučic sinje Jadransko morje.

»Blagoslovljeni v imenu one Pravice, ki je večna . . .«

* * *

Srce mi je vstrepetalo v ganotju. Prekipelo je ter v gorkih solzah izlilo iz sebe vso bridkost. Vstal sem olajšan ter odšel nazaj po ojstri, kameniti poti, ki se je zvijajo izgubljala v megleni daljavi.

Za tiskovni sklad „Edinosti"

Na lovu družbe Repentaborske — »Kje so naši bratje«. — Nabral Lojze Vitezov v gostilni Furlanovi 77 L. Pri dobri večerji srnjaka Kovačevi 5 L. Strujen zgrešil zajca 2 L. Janes Lajnrjev, ker ni dobro plašil 2 L. Rude Vikov, ker je lisico zgrešil 2 L. Škamprle z glavičenco v puški 2 L. Gustin, ker ni videl zajca 2 L. Guštin, ker je videl zajčeve . . 2 L. Križman, ker je lov vodil za srnjaka »čotarja« 2 L. Zato, ker sem se vsem lovcem smejav Lojze Vitezov 3 L. Ker ni Vitez imel drobiža Strujer 1 L. Ker so lovci lagali Ernesta 2 L. Pepo godec 1 L. Škabar, ker je kasno prišel 1 L. Nepoznani 75 cent. Šanj, ker je pel »Kje so naši« 1 L. Jože Škabar, ker je poslušal 1 L. Jakob iz Griž, begunc 2 L. Na svatbi Toneta Živčevga in Toneta Stršinovga, na stolici vesele zabave 21 L. Ker ni bil krampr vmazan 2 L, in ker je šmirr obtožil krmprja 2 L. Ker je Rude prišel prepozno pričat 2 L. Janes, ker je dobro sodbo razsodil 2 L. Janko »oh joj!« tudi 2 L. Julko Sekretarjo 2 L. Mirko Dr. Ribš brez ljubice 2 L. Sram ga bodi Dr. Ribša, ker je dal samo 2, zato Sekretarjo še 2 L. Mladi boljševik iz škorence 2 L. Pepo Županov 1 L. Drejče Stršinov 1 L. Naš »oštir« nas je dobro postregel, je dal 2 L. Ker ni hotel na »oholceti« plesati, Vitezov »nono« 2 L. Skupaj L 76'75, za cel račun še faz 25 cent. bo glih lepa 77 L.

V počastitev spomina pok. Antona Trobec daruje družina Daneu 10 L. Botrinsko omizje gosp. Selaka v gostilni Lipušček v Idriji 7 L.

Sancin Ivan nabral na ženitnini Josipa Smotlak in Marije roj. Jerjan v Dolini: Ženin, ker se je »Miška« vjela 5 L, nevesta 5 L, Sancin Marija 5 L, Stranj Marija 5 L, Kocjančič Jos. 2 L, Kocjančič Ivan 5 L, Angela in Josip 2 L, Viktor 60 stot., nabiratelj L 5'40, I. Čuk prostovoljna kazen, ker je nasproten skladu 5 L, Jos. Pangerc, da bo okroglo 13 L. Skupno 50 L.

V narodni gostilni v Št. Petru na Krasu nabrali za tiskovni sklad povodom rapallske pogodbe 100 lir. (Darovali so: Klobučar, Stanko Perhavec, Mislej (žemljičar), Kos, cestni mojster, in Legiša. (Po pomoti zakasneno).

Dosedaj izkazanih L 26.237'84; v današnjem izkazu L 244'—. **Skupno L 26.481'84.**

DAROVI

Za CM družbo daruje R. S. 10 L. Na svatbi Ignacija Pahor in Marije Antončič v Brestovici nabrano L 32'50.

Barkovljan daruje 20 L za pogorelce v Jelšanah in 30 L za pogorelca Benčič v Varejeh.

Borzna poročila.

Tečaji:

V Trstu, 30. novembra 1920.

Jadranska banka	450
Cosulich	497
Dalmatia	390
Gerolimich	1820
Libera Triestina	755
Lloyd	1980
Lussino	2100
Martinolich	340
Oceania	460
Premuda	500
Tripcovich	545
Ampelea	633
Cement Dalmatia	375
Cement Spalato	400
Krka	615

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, 30. novembra 1920.

Neprepečatene krone	6'— 8'50
avstrijsko-nemške krone	5'50— 6'—
čehoslovenske krone	32'— 33'—
dinarji	77'50— 78'50
leji	38'— 38'50
marke	38'50— 39'—
dolarji	26'60— 26'75
francoski franki	163'50—164'—
švicarski franki	418'—420'—
angleški futi, papirnati	94'— 94'50
angleški funti, zlati	110'—112'—
rubli	21'— 22'—
napoleoni	88'— 90'—

MALI OGLASI

se računajo po 25 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo plača polovično ceno.

KOZO, švicarske pasme, pripuščeno proda Kerda, Volčjadraga. 633

2ENSKA suknja se proda v via Petronio št. 9, vrata 31. 634

MEŠANO blago za obleke se proda takoj po nizki ceni. Jiras, via Milano 33. 635

PRODA SE mal Singerjev šivalni stroj. Carpison 16, III. 637

PRODA SE tekom dneva Singerjev šivalni stroj. Kupujem bele in barvane cunje ter jih plačam do 4, volno vsake vrste po visokih cenah. Solitario 1. 635

LISIČJI kožuhi 90 L, krasni kožuhi Alaska od 350 L naprej. Salon kožuhovin, Goldoni 11, I. 636

LOVSKEGA psa, vstavljača proda fotograf Jerkič, ul. Roma 24, Trst. 631

HIŠA, pripravna za malega obrtnika (krojača, čevljarja), se proda. — Kje, pove J. Štolfa, Sežana št. 17. 630

LESICJI KOŽUHI IZDELANI, črni, sivi in temnorujavi ter sealskin za šole, se prodajajo po nizki ceni. Ustrojenje, izdelovanje in barvanje kožuhovin se izvršuje z jamstvom. TRGOVINA KOŽUHOVIN V VIA GATTERI 32, TRST. 626

TAMBURAŠKO društvo »Slovan« v Padričah proda Berdo (bas). 622

TRGOVSKI pomočnik, izurjen v manifakturi, specerijі in železnini išče službe. Sprejme tudi kako temu enako službo. Ponudbe pod »Trgovski pomočnik« na upravo. 619

KUPIM parni stroj od 40 HP dalje (po mogočnosti preneslјiv). Anton Medvedič, Klana. (613

KRONE plača vedno paf cent. več nego vsak drugi kupec, edinole Alojz Pavh, trgovina Piazza Garibaldi št. 3, telef. 3-29 (prej trg Barliera). 610

DRVA za kurjavo, vsako množino, kupuje in plačuje po najvišjih cenah lesna trgovina Jankole & Kette, Opčine. 603

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, ulica Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 537

ODDA SE v najem kamijon 18 B. L. za vsako vožnjo. Cene zmerne, telefon 34-61. 609

POZOR! (277)

Kdor želi nabaviti dobroznanega vina iz koperskega okraja, naj se obrne do Kmetijsko-vrtnarske in gospodarske zadruge, podružnica Koper (tik postaje - telefon 39). — —

Krone srebrne, zlate plača po najvišjih cenah je Pertot ul. S. Francesco 15, II. n. **Krone** (261)

A. De Masi & G. Sferza

Mavricija Wackvitza nasledniki

Trst, ul. Torre bianca 32. Telefon 29-83

Velika izbira majoličnih in železnih peči znamke „Premier", ekonomskih ognjišč in štedilnikov lastnega izdelka, plošč iz litega železa razne velikosti, ražnjev in cevi za peči.

Cene zmerne. (24

Srebrne krone po L 2.15

— plača — (258)

Francesco Buda, Trst, Via Scalinata 1

JADRANSKA BANKA

Del. glav.: K 30,000.000. Rezerve K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, TRST, Zadar, Zagreb

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge

na hranilne knjižice ter jih obrestuje po 3½%, a v bancogiro prometu po 4%.

Vloge, ki se imajo dvigniti samo proti predhodni odpovedi, sprejema po posebno ugodnih pogojih, ki se pogodijo od slučaja do slučaja

Daje v najem varnostne predale (safes)

Bančni prostori v Trstu se nahajajo:

ul. Cassa di Risparmio, ul. S. Nicolo

Telefon: štev. 1463, 1793, 2676

Blagajna posluje od 9 do 13

Exportno i Importno društvo

d. d. u Zagrebu

traži

DIRIGENTA

za svoju podružnicu na Sušaku.

Ponudbe na: Exportno i Importno d. d. u Zagrebu, Frankopanska ul. br. 1. (280)

Založna knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg v Ljubljani

išče za svojo založbo šolskih, leposlovnih in drugih knjig temu zmožno tvrdko v Trstu, katera bi imela dobre zveze s tamošnjimi oblastmi, radi prevzeme prodaje svojih založnih knjig v prvi vrsti ljudske in srednješolske knjige. — — Seznami založbe so v upravništvu tega lista. ::: Vprašanja in ponudbe se prosijo naravnost na tvrdko. :::

(276)

PODLISTEK

TUJINEC (18)

Danilo Šimunović.

— Ali, ne smejajte se, mladeniča ste dobili! — se je oglasilo na vratih zvonko grlo. No, te besede niso začudile nikogar, ker to je bila Mada, krasna jasnooka deklica, ki se je tudi sama smejala, ne misleč na nič drugega, nego na svoje veselje.

Kakor da je spomlad prišla v rožnat gaj, donašajoč svežost, vonj in pisanost, je vse v sobi zaigralo v novi radosti in v novih barvah. Stanko in Mada sta si podala roki, ne da bi povedala ime drug drugemu, ker govoril je njiju smešek: saj se poznava — saj sva oba mladost in zdravje!

Zastonj jih je Klara večkrat pozvala na obed, zastonj se je jezila. Udali so se povsem mladostnemu veselju, kakršnega še ni videla nova osamljena hiša, pa se jim ni dalo, da bi prekinili. In svirali so, in plesali, in pevali, in se smejali neumorno, kakor da so vedeli, kako težko se povračajo taki trenotki.

Made je morala pevati tretjikrati »O Lola bianca come il fior di spino . . .«, a Stanku še ni bilo dovolj tega zvonkega in mladostnega glasu. Pavla ih je spremljala na kitari, ali ni odprla ust: »Saj pevam samo tedaj, ko mi srce plaka — je rekla — danes pa sem vesela in ne morem«.

V drugem slučaju bi te besede Stanka užalostile in razrdile, ali sedaj je pazil samo, kaj se dogaja v Madini duši. A Madina duša je bila v njegovih očeh bistreja od gorskega studenca in veseleja od spomladnega jutra. Pa naj se je še toliko premagoval, ni mogel, da bi je ne gledal, kakor da hoče z očmi popiti vso to mladostno podobo. A vendar, če bi ga kdo vprašal, kako dekle je to, ne bi znal povedati o nji niti besede. Samo doktorju Mirku bi rekel, ako bi ga videl: Kaka »osa!« Tá pa nikakor ni osa, ki zlobno brenči in bode, to je . . . to je . . — Made!

Pred večerom je šla četvorica v Dobravo na izprehod, in Stanko je opazil, da tako dekletce ni veselo radi njega, marveč da bi se tako radovalo s komursibodi, pa bodi tudi, da je sama. In ne samo, da ga to ni žalostilo, marveč se je veselil, misleč si, da je to bela čašica lilije, ki diše svojim lastnim vonjem in se še ni »napolnila s spomini«.

Stopili so na neko slabo utrto potico, po kateri je tu pa tam izbrjala jesenska travica, sveža in zelena kakor spomladna, vstopajoč vsak hip v šumo, da odtržejo kako vejico, ker ni bilo tu nikakega cvetja.

Stanko je hotel večkrat vprašati za Vilin studenec, ali se je vendar premagal, boječ se, da bi se Mada sramovala, ako bi spoznala, da je čul jutranji razgovor na potoku. A ni se mogel premagati, da ne bi pogledal njenih prsi, ki so se šele razvijale, vendar pa toliko, da so se opažale izpod tanke, bele in po ljubeški vezene obleke.

Med dvema velikima jesenoma, v kamenitem škripcu, polnem vlažne črne zemlje in uvetega listja, se je kazalo nekoliko rdečkastih gozdnih rož. Stanko jih je opazil nabral jih je molče ter je, spletajoč jih veselo v šopek, pohitel k Madi.

— Ne, hvala, podarite jih moji sestri: ona ljubi te rože in pravi, da je to dubrovaško cvetje. Meni ne ugajajo.

— A zakaj, gospica — mari vam ni drago gozdno cvetje?

— To je cvet žalosti in spominja me na grobje sv. Mihaela v Lapadu, jaz pa nočem misliti na grobje in smrt. Milo mi je tudi gozdno cvetje, na primer . . . na primer . . . rmeni narcis! Poznate-li ta enešal, vonjavi in krivoglavi cvet, ki klije v spomladi . . . Glejte, taki-le . . .

In pripogala je svojo glavico, zroč radostno v lepega mladeniča, ki je srkal z očmi lepoto njenih temnih oči in rdečilo krasnih, smejočih se ust.

Potem pa se je, kakor na kljubaj, hitro vzravnala ter zbežala skozi dobravo, ki je postajala bolj in bolj gosta in temna.

Ko je Stanko gozdne rože poklonil Paviti in Beatrici in so šli še malo naprej, so zagledali pred seboj stare temne stopnice na pol skrite od stebel in grmovja, s suho travo in zelenilom v razpoklinah, in obilno posute z odpadlim listjem.

(Dalje.)